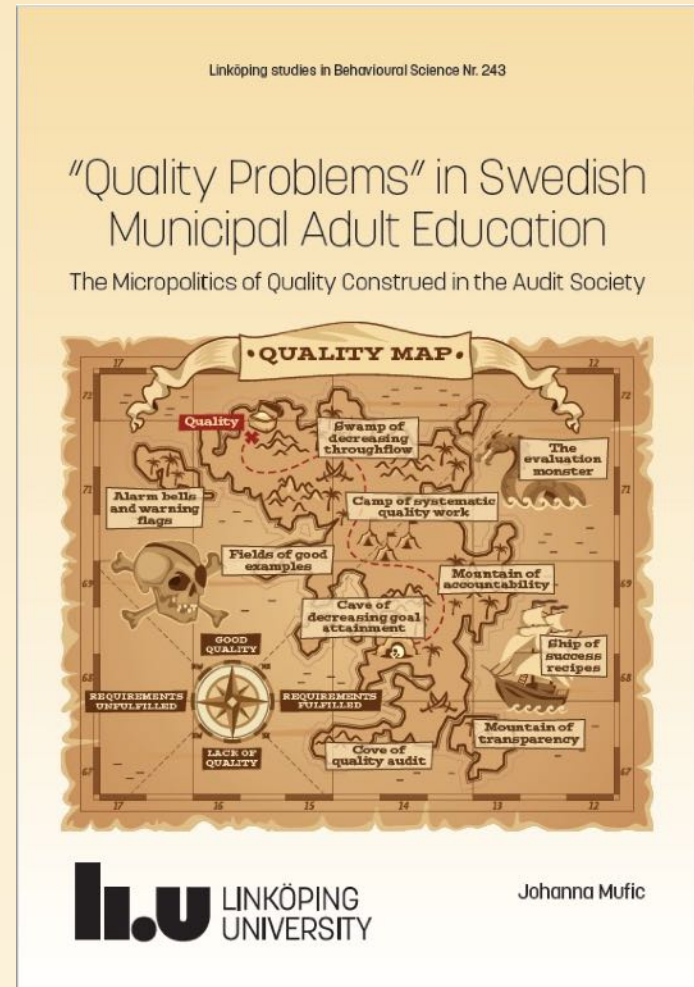
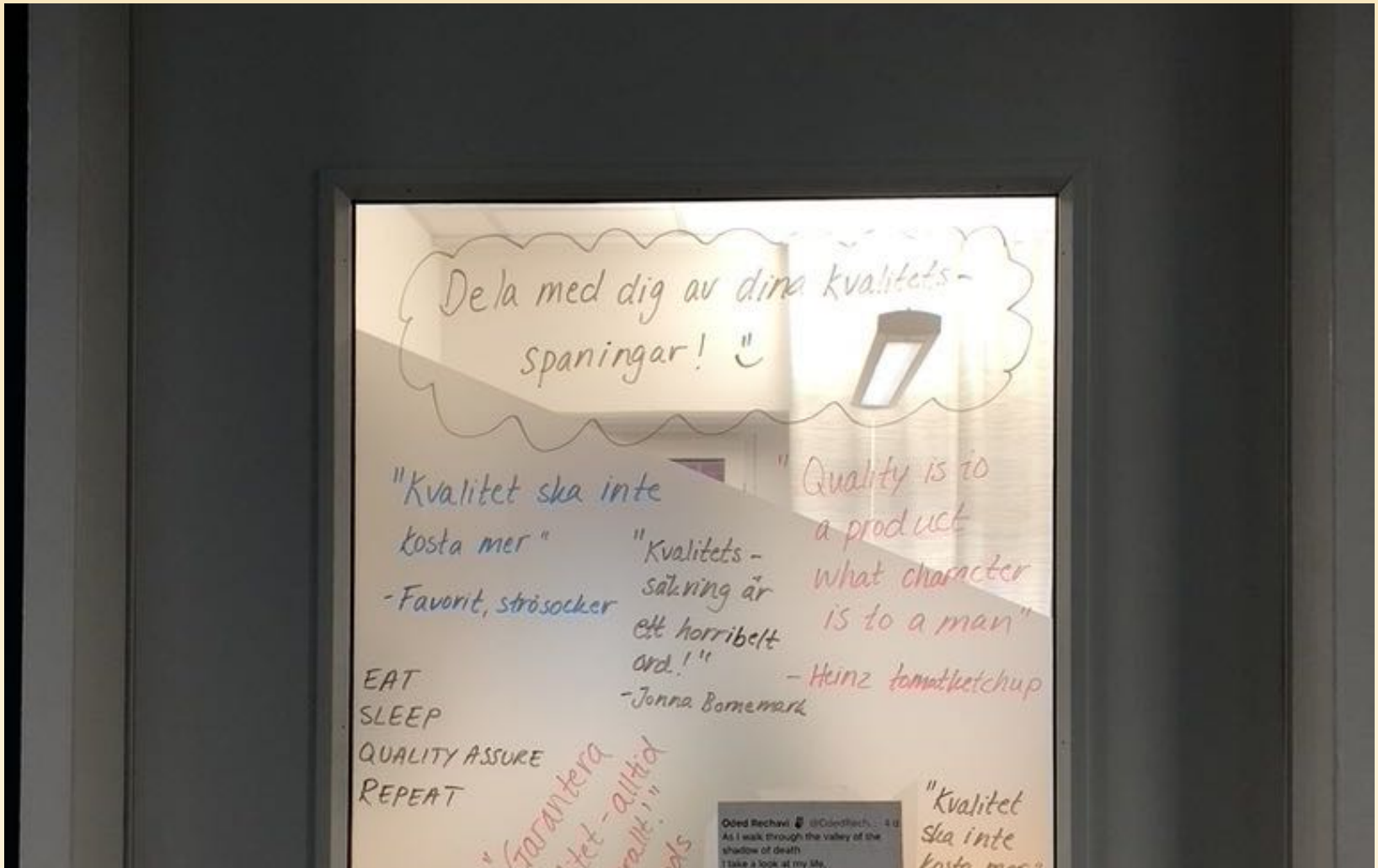

“Kvalitetsproblem” i komvux

Johanna Mufic
johanna.mufic@liu.se
Twitter: @johannamufic
Doktorand i pedagogik, vuxnas lärande
Linköpings universitet

“Kvalitet ska inte kosta mer”

Favorit, Rostad lök

“Quality is to a product what character is to a man”

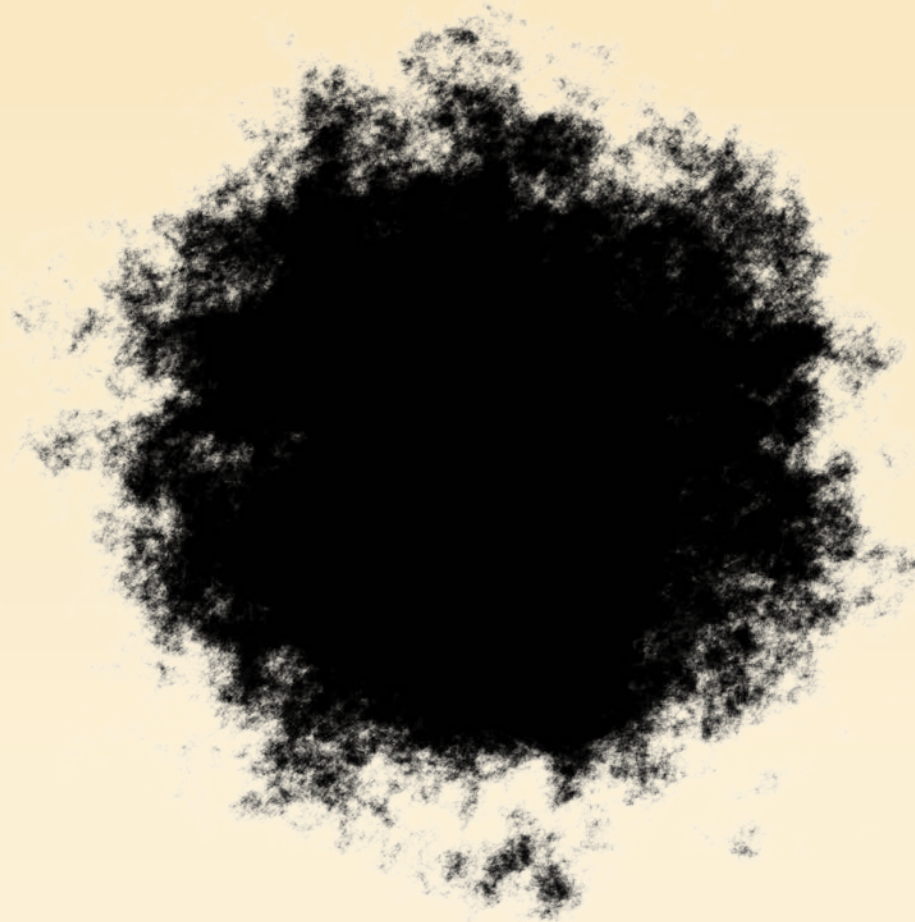
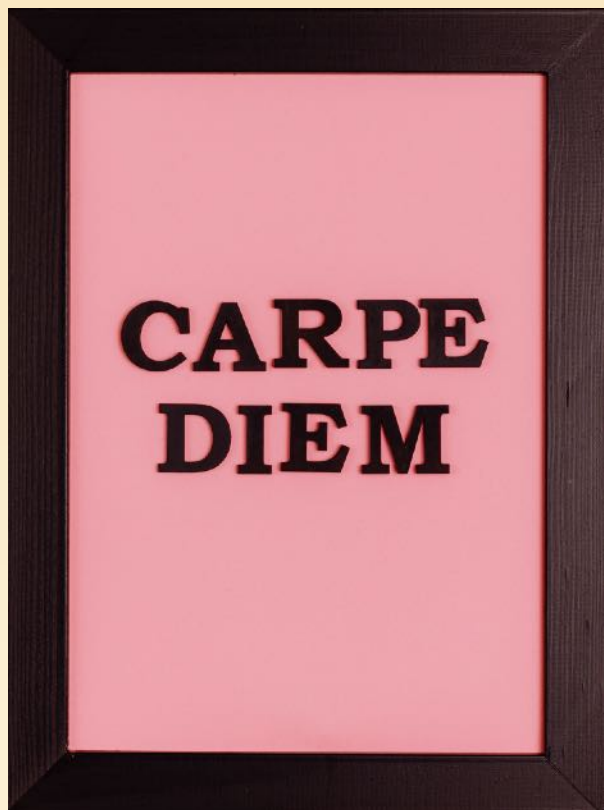
Heinz, Tomatketchup

“Garanterera kvalitet alltid och överallt”

Hermods

“Kvalitetssäkring är ett horribelt ord”

Jonna Bornemark

Vuxenutbildningspolicy

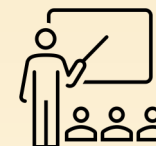
Skolinspektionen

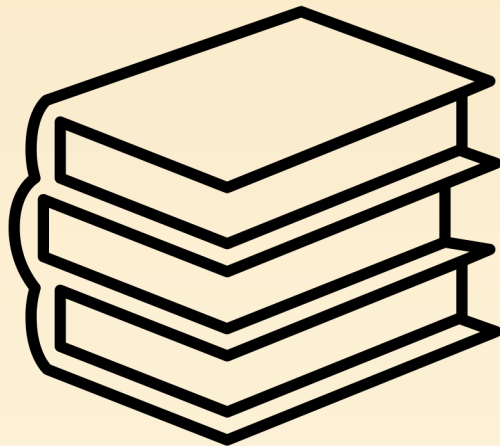
Skolledare

Lärare

Vad står det i vuxenutbildningspolicyn?

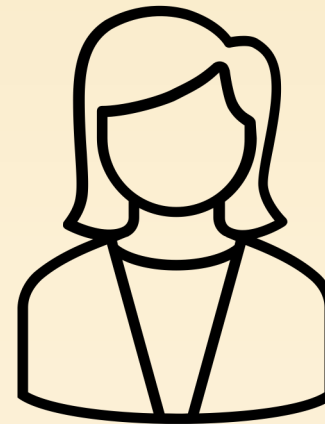
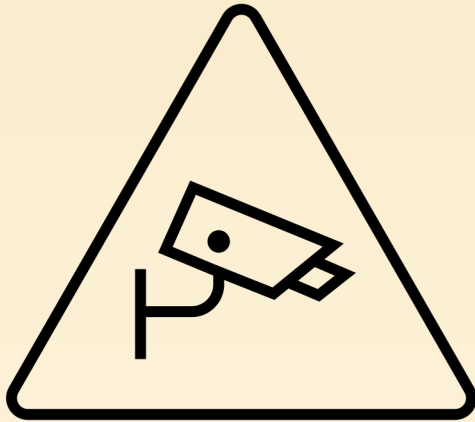

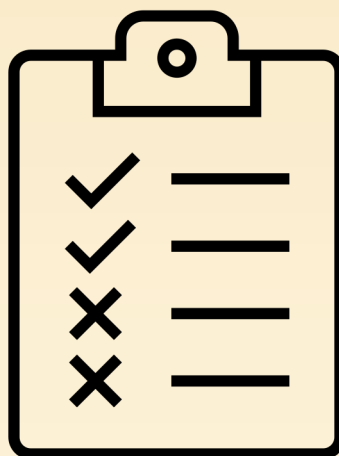

“Regelverket för vuxenutbildningen är specifikt i så måtto att det anger att eleven har rätt till flexibilitet, individanpassning och individualisering. Anledningen till detta är att dessa rättigheter utgör en förutsättning för elevens möjlighet att kunna delta i studierna och nå målet på ett effektivt sätt. *Det finns alltså inte i första hand en pedagogisk bedömning att detta är ett bättre sätt att lära sig* än genom de metoder som kan användas i barn- och ungdomsskolan” (SOU 2018:71, s. 380).

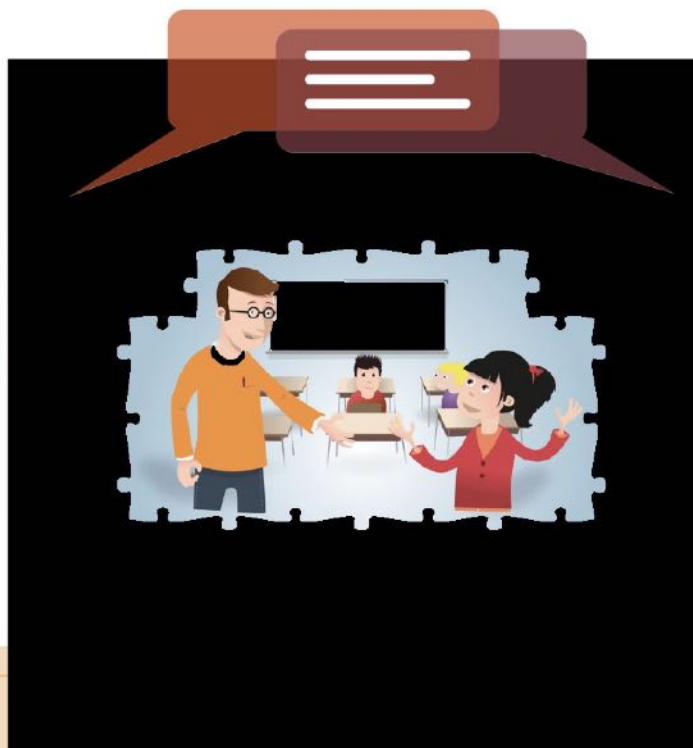
Vad säger Skolinspektionen?

Kvalitetsarbete – mer än ekonomi, nyckeltal och siffror

Huvudman

Rektor

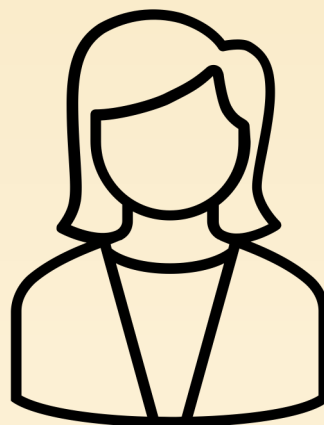
”**Huvudmän och rektorer knyter ihop säcken** för att få den här viktiga kvalitén.” (Skolinspektör, Skolinspektionens dag, 2019)

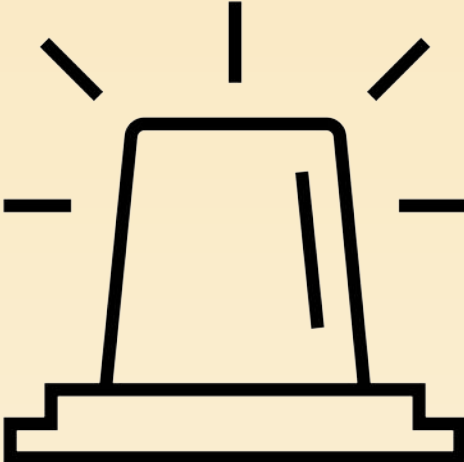
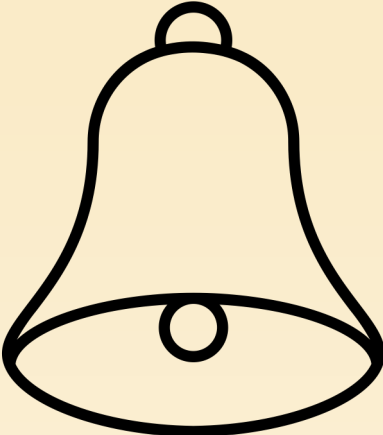
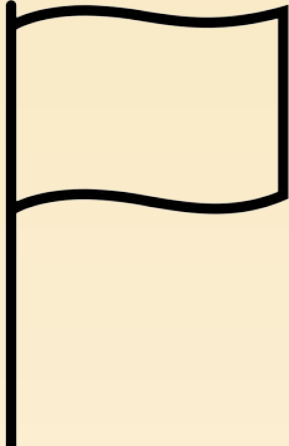

”De kvalitetsdrivande faktorerna när det gäller flexibilitet är att vuxenutbildning är en prioriterad fråga, att **det finns tydlig styrning och ledning**. Att utbildningsutbudet är sådant att man kan välja studieform och studietakt. Att det är individanpassat och flexibelt. **Dessutom måste huvudmannen följa upp** med avsikt att förbättra individanpassning och flexibilitet.” (Skolinspektör, Skolinspektionens dag, 2019)

”Som en liten teaser så kommer Skolinspektionen snart med en granskning om utbildning på entreprenad. **Huvudmän är duktiga på att bolla med siffror, men det kvalitativa saknas.**” (Skolinspektör, Skolinspektionens dag, 2019)

Vad pratar skolledare om?

Hur säkerställer huvudmannen att lärarna [hos en extern anordnare] har en tillräcklig kompetens för att kunna individanpassa undervisningen?

Alltså vi säkerställer ju inte det mer än att vi litar på leverantören.

Får ni någon redogörelse eller?

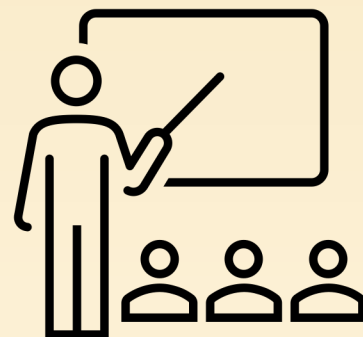

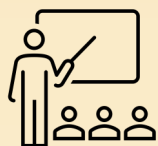
Vet inte, jag vet inte det... Nej, jag har inte efterfrågat det, och jag vet inte om rektor efterfrågar det heller. Ehm, och på något sätt har ju de [den externa anordnaren], de går ju ut och kvalitetssäkrar och säger att de ska hålla kvalitet och förbinder ju sig utifrån den biten då. Men om de gör det eller inte? Det vet inte jag om vi på något sätt har någon kontrollfunktion i.

”Vi kan ju ha en lada ute på vischan och så pressar vi in 100 SFI-elever där och så får lärarna undervisa 30 timmar i veckan, ja men då går det väl ihop sig [ekonomiskt]. Nu överdriver jag, men i princip är det så. Men vill man ha någon typ av kvalitet så måste man ha 20-grupper och så ska det vara rimliga arbetsförhållanden och då finns det ingen verksamhet i världen som går ihop sig med de här ekonomiska förutsättningarna. Men det vill man inte ta till sig från visst politiskt håll så...”

Vad pratar lärare om?

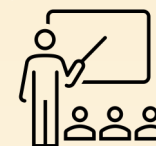
Det är också lite olika i vad kommunerna vet. Det händer att de hör av sig och frågar: "kan ni ändra studietakten?" Men deras avtal med oss är att vi inte får göra det, utan det måste de göra. Så det är ofta så lite kunskapsluckor kring vad som faktiskt gäller. Men oftast så är det från kommunernas sida.

Och då blir det ett bollande lite fram och tillbaka innan det väl kan bli klart?

Ja, sorgligt nog för eleverna. De hamnar i kläm!

Om en elev säger att: “jag kommer att klara det här på 10 veckor”, och sen upptäcker jag snabbt att eleven gör inte det, för han eller hon behöver mer tid! Då pratar jag med eleven och ser hur vi ändå kan lösa det. Och en lösning är ju att förlänga en kurs. Men jag påverkas ju då av allt som finns runtomkring. Administrativa regler. Jag kan inte förlänga en kurs för en elev inom en viss tid, eller kursen håller på och vi förlänger och sen så är det kört liksom. Så försöker vi göra det i alla fall, men vi får ju lite knäpp på näsan om vi är för tillmötesgående. Att om vi är för flexibla i planeringen med eleven, då kan vi ju få en knäpp på näsan för det!

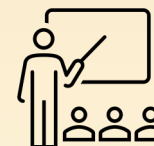

Vuxenutbildningspolicy

Skolinspektionen

Skolledare

Lärare

**YO TEAM, I HEARD YOU LIKED
QUALITY CONTROL**

**SO I QUALITY CONTROLLED YOUR QUALITY
CONTROL SO WE CAN CONTROL OUR QUALITY
WHILE WE QUALITY CONTROL**

Samhällsmedborgarskap

Om vi inte hade använt ordet kvalitet,
vad hade vi pratat om istället?

Vad händer framöver?

- Jämföra Kanada-Sverige (England-Spanien)
- Skolverket och kvalitetsbegreppet
- Styrkedjan i komvux
- Studie- och yrkesvägledare
- Kvalitet+Arbetsmarknad+Livslångt lärande?

Mer forskning om vuxenutbildning

**Dimitrios
Papadopoulos**

Individualisering
inom SFI

**Johanna
Köpsén**

Hur sturdokument
skapas, tolkas och
tillämpas inom
yrkes- och
vuxenutbildning

**Diana
Holmqvist**

När komvux
upphandlas

Tobias Karlsson

Identitetsutveckling
inom komvux

Referenser

Bornemark, J. (2018). *Det omätbaras renässans: En uppgörelse med pedanternas världsherravälde*. Volante.

Dahler-Larsen, P. (2019). *Quality: From Plato to Performance*: Palgrave MacMillan.

Egetenmeyer, R., & Käpplinger, B. (2011). Professionalisation and quality management: struggles, boundaries and bridges between two approaches. *European Journal for Research on the Education and Learning of Adults*, 2(1), 21-35.

Lindgren, L. (2014). *Nya utvärderingsmonstret : om kvalitetsmätning i den offentliga sektorn* (2 ed.). Lund: Studentlitteratur.

Mufic, J. (2022a). Discursive effects of “quality” talk during a quality audit in Swedish municipal adult education. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 1-13.

<https://doi.org/10.1080/00313831.2022.2042844>

Mufic, J. (2022b). ‘Measurable but not quantifiable’: The Swedish Schools Inspectorate on construing “quality” as “auditable”. *International Journal of Lifelong Education*, 41(2), 199-211.

<https://doi.org/10.1080/02601370.2022.204174789>

Mufic, J. (2022c). “Quality Problems” in Swedish Municipal Adult Education: *The Micropolitics of Quality Construed in the Audit Society*. Doctoral thesis.

Mufic, J., & Fejes, A. (2022). 'Lack of quality' in Swedish adult education: a policy study. *Journal of Education Policy*, 37(2), 269-284. <https://doi.org/10.1080/02680939.2020.1817567>

Power, M. (2000). The Audit Society - Second Thoughts. *International Journal of Auditing*, 4, 111-119.